

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY / STUDIUM.....

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: Modelowanie polowo-obwodowe maszyn i urządzeń elektrycznych

Nazwa w języku angielskim: Field-circuit modelling of electrical machines and apparatus

Kierunek studiów (jeśli dotyczy): Elektrotechnika

Specjalność (jeśli dotyczy): Elektrotechnika przemysłowa

Stopień studiów i forma: II niestacjonarna

Rodzaj przedmiotu: wybieralny

Kod przedmiotu ELR023166

Grupa kursów NIE

	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć zorganizowanych w Uczelni (ZZU)	22		11		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta (CNPS)	60		30		
Forma zaliczenia	egzamin		zaliczenie na ocenę		
Dla grupy kursów zaznaczyć kurs końcowy (X)					
Liczba punktów ECTS	2		1		
w tym liczba punktów odpowiadająca zajęciom o charakterze praktycznym (P)			1		
w tym liczba punktów ECTS odpowiadająca zajęciom wymagającym bezpośredniego kontaktu (BK)	1		1		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

W zakresie wiedzy:

- 1.Ma podstawową wiedzę w zakresie równań różniczkowych zwyczajnych oraz równań różniczkowych o pochodnych cząstkowych
- 2.Ma podstawową wiedzę w zakresie elektrodynamiki klasycznej (elektrostatyka, prąd elektryczny, magnetostatyka, indukcja elektromagnetyczna, fale elektromagnetyczne)
3. Zna podstawowe prawa i właściwości pola elektromagnetycznego

W zakresie umiejętności:

1. Potrafi poprawnie i efektywnie zastosować wiedzę z rachunku różniczkowego i całkowego funkcji wielu zmiennych do jakościowej i ilościowej analizy zagadnień matematycznych powiązanych ze studiowaną dyscypliną inżynierską
2. Potrafi zastosować poznaną teorię pola elektromagnetycznego do jakościowej i ilościowej oceny wielkości fizycznych o charakterze inżynierskim

W zakresie kompetencji:

1. Umie współpracować w grupie i przedstawiać efekty tej współpracy

CELE PRZEDMIOTU

- C1. Przedstawienie studentowi opisu fizycznego zjawisk elektromagnetycznych stanowiących zasadę działania maszyn i urządzeń elektrycznych.
- C2 . Uświadomienie studentowi związku pól elektromagnetycznych wzbudzanych w maszynach i

- urządzeniach z charakterystykami ich działania
- C3. Zapoznanie studenta z uniwersalną metodą obliczania pól (metodą elementów skończonych) jako narzędzia do obliczania parametrów indukcyjnych, sił i strat mocy.
- C4. Zapoznanie studenta z polowo-obwodową metodą analizy i projektowania maszyn i urządzeń elektrycznych.
- C5. Zapoznanie z pracą zespołową przy realizacji projektu obliczeniowego

*niepotrzebne skreślić

PRZEDMIOTOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

W zakresie wiedzy:

PEK_W01 Zna podstawowe prawa elektrodynamiki technicznej opisane równaniami Maxwella i relacjami konstytutywnymi

PEK_W02 Rozumie podstawy metody elementów skończonych w zastosowaniu do obliczania pól elektromagnetycznych

PEK_W03 Potrafi opisać budowę modelu polowego i modelu polowo-obwodowego maszyny lub urządzenia elektrycznego

PEK_W04 Potrafi objaśnić uzyskany obliczeniowo rozkład pola

PEK_W05 Potrafi wytłumaczyć sposoby obliczania parametrów indukcyjnych uzwojeń, sił elektrodynamicznych i strat mocy.

W zakresie umiejętności:

PEK_U01 Potrafi użytkować komercyjne programy do polowych i polowo-obwodowych obliczeń elektromagnetycznych

PEK_U02 Potrafi zaprojektować dwuwymiarowe modele polowe i polowo-obwodowe urządzeń i maszyn elektrycznych

PEK_U03 Potrafi ocenić wyniki obliczeń numerycznych rozkładu pola elektromagnetycznego

PEK_U04 Potrafi obliczyć indukcyjności uzwojeń, siły elektrodynamiczne i momenty oraz straty mocy w elementach konstrukcyjnych

PEK_K01 Zna zasady pracy grupowej i kierowania małym zespołem przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć - wykład		Liczba godzin
Wy1	Ogólny opis tematyki przedmiotu. Wskazanie i omówienie literatury. Przedstawienie wymagań i sposobu zaliczenia przedmiotu. Podstawowe prawa elektrodynamiki.	2
Wy2	Równania Maxwella, relacje konstytutywne. Właściwości elektromagnetyczne materiałów stosowanych w maszynach i urządzeniach elektrycznych. Magnetyki twarde i miękkie.	2
Wy3	Równania różniczkowe i całkowe. Potencjały skalarny i wektorowy.	2
Wy4	Energia i moc. Związki energetyczne. Twierdzenie Poyntinga. Wiroprowadowe straty mocy.	2
Wy5	Podstawy numerycznej metody elementów skończonych. Budowa polowego modelu obliczeniowego, generowanie siatki.	2
Wy6	Modele obwodowo-polowe i polowo-obwodowe. przeżenie modelu polowo-obwodowego z równaniem ruchu. Obliczenia dynamiczne.	2
Wy7	Obliczenia dla stanu ustalonego. Pola harmoniczne. Zespolony potencjał magnetyczny wektorowy.	2
Wy8	Obliczenia stanów nieustalonych. Rozwiązanie „transient”.	2
Wy9	Obliczanie indukcyjności własnych i wzajemnych uzwojeń wielofazowych metodami: energetyczną i sprzężeń magnetycznych.	2

Wy10	Straty mocy w uzwojeniach, rdzeniach magnetycznych i elementach konstrukcyjnych.	2
Wy11	Siły elektrodynamiczne i moment elektromagnetyczny.	2
	Suma godzin	22

Forma zajęć - ćwiczenia		Liczba godzin
Ćw1		
Ćw2		
	Suma godzin	

Forma zajęć - laboratorium		Liczba godzin
La1	Instruktaż obsługi programów komputerowych do obliczeń polowych	2
La2	Budowa dwuwymiarowego, płaskorównoległego modelu polowego urządzenia elektromagnetycznego (np. elektromagnesu stycznika)	2
La3	Wykonanie obliczeń płaskorównoległego pola magnetycznego w urządzeniu elektromagnetycznym. Wykonanie analizy rozkładu pola.	2
La4	Budowa dwuwymiarowego, osiowosymetrycznego modelu polowego urządzenia elektromagnetycznego (np. zaworu elektromagnetycznego)	2
La5	Wykonanie obliczeń osiowosymetrycznego pola magnetycznego w urządzeniu elektromagnetycznym. Wykonanie analizy rozkładu pola i obliczenie siły elektrodynamicznej.	2
La6	Przedstawienie do oceny sprawozdań z wykonanych ćwiczeń.	1
	Suma godzin	11

Forma zajęć - projekt		Liczba godzin
Pr1		
Pr2		
	Suma godzin	

Forma zajęć - seminarium		Liczba godzin
Se1		
	Suma godzin	

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
N1 - Wykład z użyciem technik audiowizualnych, prezentacje multimedialne	
N2 - Laboratorium obliczeniowe prowadzone na indywidualnych stanowiskach komputerowych	

OCENA OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Oceny (F – formująca (w trakcie semestru), P – podsumowująca (na koniec semestru))	Numer efektu kształcenia	Sposób oceny osiągnięcia efektu kształcenia
Wykład P	PEK_W01 PEK_W02 PEK_W03 PEK_W04 PEK_W05	egzamin pisemny
Laboratorium P	PEK_U01 PEK_U02	Ocena sprawozdań z wykonanych obliczeń

	PEK_U03 PEK_U04 PEK_K01	

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA	
<u>LITERATURA PODSTAWOWA:</u> [1] Turowski J., Obliczenia elektromagnetyczne elementów maszyn i urządzeń elektrycznych, WNT, Warszawa 1982 [2] Turowski J., Elektrodynamika techniczna, WNT, Warszawa 1993 [3] Demenko A., Symulacja dynamicznych stanów pracy maszyn elektrycznych w ujęciu polowym, Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, 1997 <u>LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:</u> [1] Sadiku M. N. O., Numerical Techniques in Electromagnetics, CRC PRESS LLC, 2001 [2] Bianchi N., Electrical machine analysis using finite elements, CRC Taylor&Francis, Boca Raton, 2005	
OPIEKUN PRZEDMIOTU (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)	
Ludwik Antal, ludwik.antal@pwr.wroc.pl	

**MACIERZ POWIĄZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
MODELOWANIE POŁOWO-OBWODOWE MASZYN I URZĄDZEŃ
ELEKTRYCZNYCH
Z EFEKTAMI KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU ELEKTROTECHNIKA**

Przedmiotowy efekt kształcenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów kształcenia zdefiniowanych dla kierunku studiów	Cele przedmiotu**	Treści programowe**	Numer narzędzia dydaktycznego**
PEK_W01	S2ETP_A_W05	C1, C2	Wy1, Wy2 Wy3, Wy4	N1
PEK_W02	S2ETP_A_W05	C3	Wy5	N1
PEK_W03	S2ETP_A_W05	C3	Wy6, Wy7, Wy8	N1
PEK_W04	S2ETP_A_W05	C3, C4	Wy9, Wy10	N1
PEK_W05	S2ETP_A_W05	C4	Wy11	N1
PEK_U01	S2ETP_A_U05	C3	La1	N2
PEK_U02	S2ETP_A_U05	C3, C4	La2, La4	N2
PEK_U03	S2ETP_A_U05	C3, C4	La3, La5	N2
PEK_U04	S2ETP_A_U05	C3, C4	La3, La5	N2
PEK_K01	S2ETP_K02	C5	La1, La2, La3 La4, La5, La6	N2

** - z tabeli powyżej